

Alkotmányos alapjogok érvényesülése a büntetőeljárásban

Nappali tagozat

2021-2022. őszi szemeszter

ELTE Büntető Eljárásjogi és Büntetés-végrehajtási Jogi Tanszék

Oktató: Dr. Koósné dr. Mohácsi Barbara

Időpont: csütörtök 14.00 – 16.00

Helyszín: B/12. gyakorló

Tárgyfelvevők: joghallgatók

Számonkérés formája és gyakorisága: egy fiktív alkotmányjogi panasz lehetséges megoldásának kidolgozása egy rövid esszé formájában.

Kurzusleírás

A kurzus célja a büntetőeljárásban érvényesülő alkotmányos alapjogok működésének a bemutatása *jogeseteken* keresztül. Az óra keretében bírósági ítéletek ellen benyújtott *alkotmányjogi panaszok* elemzésére kerül sor, amelyeken keresztül a hallgatók konkrét jogeseteket elemezhetnek, és láthatják, hogyan érvényesülnek, vagy épp nem érvényesülnek a gyakorlatban a büntetőeljárás alapelvei. A konkrét esetek vizsgálatával illusztrálni lehet a jogalkalmazás „erejét”, hogyan lehet egy „jó” jogszabályt rosszul alkalmazni, vagy egy „nem jól sikerült” jogszabályt jól alkalmazni; hol húzódik a határ a jogalkotás és a jogalkalmazás között, meddig terjedhet a bírói jogértelmezés. Az alapjogok közül elsősorban a *tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos ügyek* vizsgálatára kerül sor, amelynek keretében a független, pártatlan bíróság, a védelemhez való jog, a fegyveregyenlőség, jogorvoslathoz való jog részletes elemzése történik meg. Az esetek és a hozzájuk kapcsolódó alapjogok vizsgálatán keresztül érintőlegesen a büntetőeljárás jog kapcsolódó, fontosabb elméleti kérdéseiről is esik szó.

Tematika

1. 09. 16. Bevezető óra, a tárgyalandó témák, a vizsgálati módszer ismertetése. Rövid bevezető az alkotmányjogi panasz típusairól, működéséről, milyen megoldásokat adhat az Alkotmánybíróság a büntetőüggyel összefüggésben benyújtott alkotmányjogi panaszokban.
2. 09. 23. A független és pártatlan bírósághoz való jog
3. 09. 30. A független és pártatlan bírósághoz való jog
4. 10. 07. A(z előzetes) letartóztatással összefüggő alapjogi problémák
5. 10. 14. A(z előzetes) letartóztatással összefüggő alapjogi problémák
6. 10. 21. Bizonyítás a büntetőeljárásban, a fegyveregyenlőség elvének a sérelme a vád és a védelem bizonyításával kapcsolatosan
7. 11. 04. Bizonyítás a büntetőeljárásban, a fegyveregyenlőség elvének a sérelme a vád és a védelem bizonyításával kapcsolatosan
8. 11. 11. A tisztességes eljáráshoz való jog és a vád „törvényessége”
9. 11. 18. Védelemhez való jog, anyanyelvhasználat büntetőügyekben
10. 11. 25. A jogorvoslathoz való jog
11. 12. 2. A fogvatartással kapcsolatos kártalanítás
12. 12. 9. Konzultáció, a számonkérés eredményének ismertetése

Kötelező és ajánlott irodalom

Bárd Károly: „Kit illet a tisztességes eljárás” in: Györgyi Kálmán ünnepi kötet, KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2004, 31-51.

Dobrocsi Szilvia: „A tisztességes eljárás elve mint a büntetőeljárás egyik alapvető követelménye.” *Collega*, 2005. április. 122.

Farkas Henrietta: „A tisztességes eljárás főbb részjogosítványainak érvényesülése a büntetőperben”, *Büntetőjogi Szemle* 2014/1. 18.

Koósné Mohácsi Barbara: „A tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülése büntetőügyekben.” *Magyar Jog*, 2016, 12. szám, 731.

Nagy Anita: „Az emberi jogok és a büntetőeljárás kapcsolata I.” *Sectio Juridica et Politica*, Miskolc, Tomus XXVIII. (2010). 341.

Nagy Anita: „Az emberi jogok és a büntetőeljárás kapcsolata II.” *Publicationes Universitatis Miskolcensis Sectio Juridica et Politica*, Tomus XXXIII (2015) 224.

Nagy Anita: A tisztességes eljáráshoz való jog az Emberi Jogok Európai Bírósága Magyarországgal kapcsolatos gyakorlatában, különös tekintettel az ésszerű határidő követelményére *Debreceni Jogi Műhely*, 2011. évi (VIII. évfolyam) 3. szám (2011. július) 31-41.

Tóth Mihály: A magyar büntetőeljárás az Alkotmánybíróság és az európai emberi jogi ítélkezés tükrében. KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2001